

W E S T - A Z I E,

HET VADERLAND DER MEESTE EUROPEESCHE GEWASSEN.

Het bovenstaande denkbeeld is, met betrekking tot de voornaamste ooftboomen, granen, peulvruchten en andere der meest nuttige gewassen, als ook met betrekking tot de huisdieren, reeds voor vele jaren voortreffelijk uiteengezet in het werk van LINK, *De Voorwereld en de Oudheid*, in twee deelen in 8°, uitgekomen in 1822 te Amsterdam bij Gebr. DIEDERICHS, een werk, dat ook aan Godgeleerden ter lezing verdient aanbevolen te worden, als strekkende ter bevestiging van een deel der H. Schrift door het licht der Natuurkunde. Het is sedert nader bevestigd door de onderzoekingen van WAGNER over den *Ararat* (zie *Botanische Zeitung* III, pag. 70 en 71). Alle de bosschen, welke deze Reiziger in de hooglanden van *Armenie* zag, bestonden uit boomen, welke ook in Midden- en Noord-Europa groeijen. Beuken, eiken, ratelpopulieren, eschdoorns, sparren, enz. waren daar het menigvuldigst. Gewassen van zuidelijker oorden komen in dit koele bergland niet voor. Op de hoogten van den *Ararat* zelve (waar bijna geen bosschen zijn) vindt men denzelfden plantengroei, als op de Europeesche Alpen; ja men ziet op den *Ararat* geen enkel plantengeslacht, dat ook niet op de *Zwitserse* Alpen vertegenwoordigd wordt. Reeds TOURNEFORT, een der eerste Europeesche kruidkundigen, die den *Ararat* bezocht, stond verbaasd over de groote overeenkomst, welke de plantengroei op het hoog gebergte hier met dien op de gebergten van Midden-Europa vertoonde.

Over den *Aziatischen* oorsprong van eenige boomen, die in *Zuid-Europa* algemeen gekweekt worden, zoo als de *Oostersche* Plataan (*Platanus orientalis*¹⁾, de *Olijf*, de *Vijgenboom*, de *Granaat*, de *Pistacheboom* (*Pistacia vera*), waarvan de vruchten onder den naam van *pistaches* in Zuidelijk Europa veel gegeten worden) en de *Cypres* (*Cupressus sempervirens*), vindt men vele berigten, onder anderen in het elfde Deel van het groote werk van RITTER, *die Erdkunde im Verhältniss zur Natur*, Berlin 1844.

v. II.

1) In Nederland is de *Westersche* Plataan (*Platanus occidentalis*), uit Noord-Amerika afkomstig, veel algemener dan de *Oostersche*. — De laatste heeft fijner-ingesneden blad.